

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2023-730

11.10.2023

Nordea Liv Norge AS

Livsforsikring/uføredkninger/pensjon

Uførepensjon - flytting av avtale – kreft – beregningsgrunnlag - fal. §§ 11-1, 12-2, 19-3, 19-5 og 19-10.

Forsikrede, innehaver av enkeltpersonsforetak, inngikk avtale om flytting av pensjonsavtalen i februar 2021. Hun hadde tidligere nedjustert pensjonsgrunnlaget fra kr 700 00 til kr 99. Forsikrede fikk påvist brystkreft 12.4.21, og ble sykemeldt. Den nye pensjonsavtalen trådte i kraft 1.5.21. Den var basert på opplysninger overført fra den forrige avtalen bl.a. at forsikredes årslønn var kr 99. Forsikrede endret lønn til kr 650 000 den 11.6.21, og videre til kr 900 000 den 31.10.21. Forsikrede meldte krav i mars 2022, da hun var 100 % ufør, og krevde uførepensjon og innskuddsfritak utfra en årslønn på kr 900 000. Foretaket innvilget uførepensjon basert på en årslønn på kr 99. Det avslo ytterligere krav under henvisning til vilkårene om at lønnen kun kan endres når medlemmet er 100 % arbeidsdyktig i en fulltidsstilling og viste til at sykdommen inntraff før avtaleforholdet ble etablert i foretaket. Saken reiste spørsmål om forsikrede hadde rett til uførepensjon utfra en høyere årslønn, subsidiært om foretaket var ansvarlig på avtalerettslig eller erstatningsrettslig grunnlag. Nemnda bemerket at det fremgikk av vilkårene at en utvidelse av dekningen forutsatte full arbeidsdyktighet. Videre at avtalens karensbestemmelse kom til anvendelse. Nemnda kunne heller ikke se at forsikrede hadde sannsynliggjort et faktum som innebar at foretaket var ansvarlig på et avtalerettslig eller erstatningsrettslig grunnlag. Forsikrede hadde ikke rett til ytterligere utbetaling under avtalen og foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede er selvstendig næringsdrivende og driver et enkeltmannsforetak. Forsikrede var omfattet av en pensjonsavtale, og forsikrede nedjusterte pensjonsgrunnlaget fra kr 700 000 til kr 99 1.3.20. Forsikrede gjorde dette for å spare penger under covid-pandemien.

Hun og samboeren hadde et møte 29.1.21 med X. som jobbet på et salgssenter som selger forsikringer for Tryg og deres samarbeidspartner Nordea (foretaket).

Enkeltmannsforetaket signerte 17.2.21 avtale om etablering av pensjonsavtale i foretaket. I dokumentet "Avtaledetaljer", som er signert med forsikredes BankID, står det bl.a.:

Merk at avtalen vil bli opprettet med medlemsopplysninger overført i flytteoppgjøret. Husk derfor å foreta nødvendig ajourhold av pensjonsavtalen hos avgivende livselskap så snart som mulig.

...

- Avtale og vilkår blir gjort tilgjengelig i Bedriftsdialogen. Foretaket plikter å gjøre seg kjent med innholdet i nevnte dokumenter og ta kontakt snarest dersom avvik fra bestilling.

...

Det er også fremlagt kopi av dokumentet "Oppsigelse" som ble signert av forsikrede samme dag, hvor det blant annet står: "Vi vil med dette si opp vår kollektive pensjonsavtale i Gjensidige Pensjonsforsikring AS pr. 01.05.2021".

Foretaket sendte e-post 18.2.21 med nærmere informasjon om flytteprosessen:

...

Viktig å huske på:

- Flyttefristen i bransjen er 2 måneder. Flytteprosessen tar normalt 8-12 uker avhengig av når avtalen overføres til oss

- I perioden frem til vi mottar avtalen, må endringer som inn- og utmeldinger meldes til Gjensidige Pensjonsforsikring AS

...

I e-posten var også en link til en nettside hvor det også er gjentatt at det er viktig at "Alle endringer som gjelder de ansatte, som inn- og utmeldinger, oppdateres før avtalen flyttes til oss". Det står også:

3. Vi etablerer avtalen og investerer pensjonsmidlene

Vi etablerer avtalen og investerer pensjonsmidlene. Vi benytter de opplysningene vi får om de ansatte fra avgivende selskap. Avtalen flyttes uendret dersom ikke noe annet er avtalt. Derfor er det viktig at opplysningene er korrekte, slik at avtalen blir riktig fra start

Foretaket sendte en ny e-post 20.3.21:

... Prosessen med å flytte pensjonsavtalen til oss er godt i gang. Ettersom flyttefristen i pensjonsbransjen er 2 måneder, venter vi fortsatt på å få overført avtalen fra Gjensidige Pensjonsforsikring AS.

Så snart vi har mottatt flytteoppgjøret opprettes pensjonsavtalen. I mellomtiden må endringer, for eksempel inn- og utmeldinger, registreres hos Gjensidige Pensjonsforsikring AS ...

Det var igjen inntatt en link til samme nettside som nevnt ovenfor. I begge e-poster er også kontaktinformasjon ved evt. spørsmål.

Forsikrede ba 22.3.21 om henvisning til mammografi, da hun syntes det var vanskelig å undersøke selv, og hun merket et ubehag i høyre bryst, jf. journalnotat 22.3.21.

Forsikrede fikk påvist brystkreft 12.4.21, og ble da sykemeldt frem til overgang til AAP 11.4.22.

Den 6.5.21 tok forsikrede kontakt pr e-post med daglig leder i salgssenteret. Det gjaldt både spørsmål om det var noe galt med kritisk sykdomsdekningen i Tryg, og spørsmål om uførepensjonen og hvorfor hun ikke fant denne hos Nordea. Det står blant annet: "... Ringte også Gjensidige der jeg også har forsikringer og dem fortalte meg at uførepensjon hos dem går ut mai ..."

I epikrise 31.5.21 står det:

Pasienten ble henvist til mammografi på eget ønske grunnet bekymring. Hun har ikke merket noen kuler eller andre symptomer fra brystene. Var også i 2018 til mammografi på samme indikasjon, da uten funn ...

I legeerklæring 8.6.21 svarte fastlegen følgende til et forsikringsforetak: "4. Når oppsto symptomene første gang? Rett før hun tok kontakt 220321"

Foretaket sendte 10.6.21 opplysninger om at "Innskuddspensjonsavtalen er nå opprettet. Pensjonsavtalen er flyttet til Nordea Liv per 01.05.2021. Vi har etablert avtalen med lønn og stillingsprosent for ansatt etter opplysninger mottatt fra Gjensidige Pensjonsforsikring AS. Da lønn vi har fått oppgitt er lav, ber vi dere kontrollere og evt. oppdatere dette i Bedriftsdialogen ..." Medlemslisten til foretaket viste den 10.6.21 en lønn på kr 99 for forsikrede.

Forsikrede endret lønnen til kr 650 000 den 11.6.21.

Forsikrede hadde en telefonsamtale med selger X. 3.9.21. I telefonsamtalen fremkom at selgeren ikke kunne forstå hvorfor det stod at forsikredes lønn var kr 99. Samme dag hadde forsikrede et fysisk møte med daglig leder i salgssenteret. Daglig leder uttrykte at han ikke skjønnte hvorfor det

var så vanskelig å endre lønnsgrunnlaget når det må ha fremstått som helt åpenbart at kr 99 var et feil beløp. Daglig leder lovet å undersøke saken nærmere og gi en tilbakemelding til forsikrede.

Videre endret forsikrede lønnen opp til kr 900 000 den 31.10.21.

Forsikrede meldte krav 25.3.22, som følge av 100 % uførhet. Hun opplyste om første sykedag 12.4.21 og at sykepengene opphørte 11.4.22, med overgang til AAP.

Foretaket innvilget uførepensjonsdekning utfra en årslønn på kr 99, og innskuddsfritak med kr 0. Årlig uførepensjon var kr 2, jf. brev 18.9.22.

Det viste til at lønnen ble endret opp først etter at forsikrede ikke lenger var fullt arbeidsdyktig, og at det i forsikringsbeviset er opplyst:

Dersom du ved innmelding ikke er 100 % arbeidsdyktig, vil likevel ikke rett til risikoytelser inkludert innskudds- og premiefritak inntre før full arbeidsdyktighet igjen foreligger. Med full arbeidsdyktighet menes her 100 % arbeidsdyktighet i en fulltidsstilling. Tilsvarende krav om arbeidsdyktighet gjelder ved endring av dine dekninger og ved utvidelse av forsikringen

Forsikrede klaget til Finansklagenemnda 30.11.22. I klagen fremgår bl.a.:

I møtet informerte (forsikrede) X. om at hennes enkeltpersonsforetak, ..., hadde pensjonssparing med uføredeknning hos Gjensidige Forsikring. Det ble informert om at det ikke var riktig årslønn i pensjonsavtalen med Gjensidige Forsikring.

Lønnen var satt ned fra 1.3.20 på grunn av covid-pandemien. Ifølge klagen informerte hun X. at hun ønsket å øke årslønnen til kr 900 000, "og at endringen ville gjelde fra kort tid etter møte."

I klagen står det også at:

(Forsikrede) spurte X. om det var noe hun skulle foreta seg for å få riktig årslønn i hennes innskuddspensjonsavtale. X. opplyste at det skulle han ordne og at det ikke var noe (forsikrede) trengte å gjøre selv.

...

(Forsikrede) ble av X. ikke informert om at flytting av pensjonsforsikringen fra Gjensidige Forsikring til Nordea ville ta 3 måneder, og at (forsikrede) i denne perioden var dekket av pensjonssparingsavtalen med Gjensidige Forsikring med uriktig årslønn.

Vedlagt klagen var også et vedtak fra Tryg datert 16.11.21 vedrørende en kritisk sykdomsdekning:

På bakgrunn av sannsynlig kommunikasjonsvikt ved inngåelse av avtalen, og manglende fremheving av karensbestemmelsen i forsikringsbeviset aksepterer vi etter en konkret vurdering ansvar for diagnosen brystkreft. Det bemerkes også at det ved en feil ikke er avgitt helseerklæring ved tegning av avtalen.

I uttalelse fra samboeren fremgikk at møtet var begrunnet i nylig boligkjøp og ønske om å gjennomgå forsikringsbehovet, for å sikre fremtiden om noe skulle endre livssituasjonen. Dagens forsikringer var ikke gode nok for å opprettholde en lik økonomisk levestandard ved evt. sykdom, og de gikk for nye skisserte løsninger der og da. De fikk beskjed om at avtalene måtte signeres så fort som mulig, og senest ved ukens utløp for å garantere prisene de hadde fått. "X. skulle ordne alt for oss vi trengte ikke å foreta oss noe. Videre stilte jeg også X. spørsmålet på dette møtet; Er vi nå fullforsikret fra dagens dato? "Ja, så fort dere har signert så er disse forsikringene løpende" var svaret fra X". Det fremgår også at samboerens avtale gjaldt fra 1.4.21 med "riktig" lønn, mens forsikredes gjaldt fra 1.5.21, med den gamle lønnen.

Foretaket opplyste at selgeren:

kan ikke huske å ha formulert seg på en slik måte i møtet, men det han mener å ha sagt er at ved å velge den forsikringsløsningen er [forsikrede] godt sikret. Han har også anbefalt å signere dokumentene så tidlig som mulig og informert om at det er flyttetid.

Foretaket opplyste også at avtalen til samboeren fikk virkning allerede fra 1.4.21, da han ikke hadde en aktiv pensjonsavtale, som medførte at avtalen kunne etableres i Nordea Liv uten å foreta en flytting.

Foretaket er ikke uenig i at lønnen fra 1.5.21 "kan være 900 000 dersom dette er faktisk lønnsgrunnlag. Det er også i samsvar med det som ble brukt ved tilbudsberegning i samtale med forsikrings selger og avtalt å gjelde fra 01.05.2021". Selv om det ble utstedt et forsikringsbevis med lønnsgrunnlag på kr 650 000 den 15.6.21 etter endringen 11.6.21, har foretaket bekreftet "at det ikke er uenighet om at et lønnsgrunnlag på kr 900 000 gjelder fra 01.05.2021 ..."

Den 13.1.23 skrev forsikrede bl.a.:

Det bestrides at forsikrings selger informerte om flyttetid for pensjonsforsikringen og det fastholdes at X. informerte om at han skulle sørge for at årslønnen ble økt til kr. 900.000,-, og at endringen ville gjelde fra kort tid etter møte med X.

Vedlagt brevet var også kopi av skatteoppgjørene for 2019 og 2020, som viste samlet inntekt på hhv. Kr 863 552 og kr 931 251.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hun har rett til beregning av uføreytelser (innskuddsfritak og uførepensjon) basert på korrekt årslønn på kr 900 000. Selger informerte henne om at han skulle sørge for endring til riktig årslønn kort tid etter møtet. Selger ga ikke på noe tidspunkt informasjon om at korrekt årslønn først ville gjelde fra det tidspunktet forsikringsavtalen faktisk var flyttet til Nordea Liv og at det kunne ta flere måneder. Dersom hun hadde fått vite det, hadde hun kort tid etter møtet endret årslønnen, for å sikre at hun var dekket med riktig årslønn i perioden det tok å flytte forsikringen. Forsikrede fikk heller ikke tilgang til bevis- eller vilkår før etter at hun hadde fått påvist brystkreft. Basert på informasjonen hun hadde fått av selger, så ga ikke de etterfølgende e-postene fra Nordea Liv noen grunn til at hun skulle foreta seg noe. Der var det mest fokus på inn- og utmeldinger. Det er foretaket som er den profesjonelle parten og som må holdes ansvarlig for feilaktige og ufullstendige opplysninger som gis av deres forsikrings selger. Foretaket har følgelig på avtalerettslig grunnlag forpliktet seg til å sørge for riktig årslønn i forsikredes pensjonsavtale fra kort tid etter møte med selger.

Alternativt er foretaket ansvarlig på et erstatningsrettslig grunnlag. Etter fal. § 1B-1 og § 11-1 skal forsikringsselskapet før avtale inngås identifisere kundens krav og behov på grunnlag av opplysninger innhentet fra kunden. Iht. § 11-1 skal foretaket også gi opplysninger om det er vesentlige begrensninger i dekningen i forhold til det forsikringstakeren med rimelighet kan vente er dekket under vedkommende forsikring. Her informerte forsikrede selger om den feilaktige lønnen, og at det var svært viktig for henne å være sikret med riktig årslønn etter kjøp av ny bolig. Feil lønn og lang flyttetid var en vesentlig begrensning i dekningen i forhold til det forsikrede med rimelighet kunne vente. Sml. FSN-6146 hvor manglende opplysninger om en symptomklausul ble vurdert som en vesentlig begrensning. Se også FSN-3551.

I avgjørelse FSN-4259 uttalte nemnda med henvisning til Rt-2001-1221, at det er foretaket som har bevisbyrden for hva som ville skjedd dersom det var gitt full informasjon. Det er således foretaket som har bevisbyrden for at forsikrede ikke hadde økt årslønnen hos Gjensidige Forsikring, dersom hun hadde fått informasjon om den lange tiden det ville ta å flytte forsikringen til Nordea Liv.

Tryg har erkjent ansvar for manglende fremheving av karensbestemmelse pga. sannsynlig kommunikasjonssvikt ved inngåelse av avtalen, jf. brev 16.11.21. Dette kan tale for at det har vært kommunikasjonssvikt ved tegningen også hva gjelder avtalene i Nordea Liv.

Når det gjelder anførselen om at hun ikke har rett til økt uførepensjon grunnet sykdom som det må antas hun kjente til ved inntredelsen, var hun ikke klar over og hadde ingen grunn til å tro at hun hadde brystkreft da pensjonsavtalen med Nordea Liv ble inngått i slutten av januar 2021, jf. fremlagte journaler. Vilklårene pkt. 11.3.2 er derfor ikke til hinder for en årslønn på kr 900 000 i pensjonsavtalen med Nordea Liv.

Forsikrede har også vist til fal. § 12-2 tredje ledd hvor det fremkommer at dersom forsikringstakeren har sendt skriftlig anmodning og en bestemt forsikring, svarer foretaket allerede for forsikringstilfeller som inntreffer etter at de har mottatt anmodningen.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at forsikrede ikke har rett til utbetaling av uførepensjon, utover det som er beregnet utfra en årslønn på kr 99.

Tidspunktet for inngåelse av avtalen var den 17.2.21, men det er ingen medlemmer som inntreffer i avtalen før den er oppstartet. Siden bedriften hadde en eksisterende avtale som måtte flyttes, ble avtalt oppstart 1.5.21. Denne datoen gikk hun (som medlem av pensjonsavtalen) ut av pensjonsavtalen i Gjensidige og inn som medlem i pensjonsavtalen i Nordea Liv. Vilklårene pkt. 5.2 viser at lønnen kun kan endres når medlemmet er 100 % arbeidsdyktig i en fulltidsstilling. Det er også krav om at avtalen har trådt i kraft. Sykdommen inntraff før avtaleforholdet ble etablert i foretaket (første sykedag er meldt inn som 12.4.21), og medfører at lønnsendringen fra kr 99 til kr 900 000 ikke kan gjennomføres.

Vilklårene pkt. 8.1.1.1 viser også at medlemmene ved innmelding skal bekreftes om de er fullt arbeidsdyktige (arbeidsdyktighetserklæring). Det er ikke dokumentert at dette kravet er fraveket på avtalerettslig eller erstatningsrettslig grunnlag.

Videre vil det ved en utvidelse av forsikringsdekningene – sammenlignet med tidligere ordning – regnes en toårsfrist for retten til uførepensjon for den del av uførepensjonen som overstiger den uførepensjon som hun var sikret for ved den tidligere avtalen, jf. vilklårene pkt. 11.3.2. Fra brystkreft ble påvist 12.4.21 kjente hun til at hun hadde en sykdom som senere medførte redusert inntektsevne. Heller ikke på dette grunnlaget vil hun ha rett til uførepensjonen på den del som knytter seg til økningen fra kr 99 til kr 900 000 sammenlignet med ordningen i Gjensidige.

Det foreligger ikke dokumentasjon for at det har vært avtalt at Nordea Liv skal melde en lønnsendring til Gjensidige, og dette er heller ikke en endring som Nordea Liv ville hatt grunnlag for å gjennomføre hos Gjensidige, siden dette er en avtale som kun er mellom Gjensidige og enkeltmannsforetaket. Bedriften fikk skriftlig informasjon om at flyttingen av forsikringen ikke ville bli satt i kraft før 1.5.21, og bedriften fikk også flere påminnelser om denne flyttetiden. Fal. annen del, herunder de prekontraktuelle plikter, som ble tilføyd og satt i kraft fra 1.7.22, gjaldt ikke på tidspunktet for avtaleinngåelse, og § 1B-1 og § 1C-9 inneholder uansett ikke regler om at det må gis informasjon om ajourholdet i den gjeldende pensjonsordningen. Det utgjør ikke en "vesentlig begrensning" i pensjonsavtalen med Nordea Liv at pensjonsavtalen i Gjensidige hadde et lavt lønnsgrunnlag, jf. § 1C-9 bokstav f.

Når det gjelder forsikredes anførsel om at ansvarstiden startet å løpe fra hun i muntlig møte bekreftet at hun ønsket avtalen, jf. § 12-2 tredje ledd, har foretaket bemerket at fal. § 12-2 ikke gjelder for dette produktet, jf. fal. § 19-1 og § 19-5. Iht. fal. § 19-5 starter ansvaret å løpe fra 1.5.21.

Når det gjelder anførsel om erstatningsansvar for differansen mellom registrert lønn på kr 99 på sykdomstidspunktet og lønnen på kr 900 000, har foretaket anført at det ikke foreligger et ansvarsgrunnlag. Dette da det ikke foreligger "Grov feilinformasjon i forbindelse med tegningen av forsikring", jf. NOU 1983:56 s. 52, og jf. bl.a. selgers opplysninger om hva som ble kommunisert i

møtet.

Subsidiært, og forutsatt at ansvarsgrunnlag og økonomisk tap er oppfylt, er ikke vilkåret om årsakssammenheng oppfylt. Bedriften burde på bakgrunn av mottatt informasjon hatt kunnskap om at riktige opplysninger måtte være registrert i Gjensidige frem til overføringstidspunktet den 1.5.21. Avgjørelse FSN-3551 har ikke overføringsverdi.

Foretaket er ikke enig i at fal. § 11-1 eller FSN-6146 er av relevans for denne saken ettersom disse gjelder krav til innhold i et forsikringsbevis. Denne saken gjelder ikke innholdet i forsikringsbeviset fra Nordea Liv, men hvilket ansvar Nordea Liv har før avtaleinngåelsen om opplysninger som bedriften har registrert om sine ansatte i et annet pensjonsselskap. Og når det gjelder påpekningen om at forsikringsbeviset ikke ble utstedt før juni 2021, står det i fal. § 11-1 at dette skal først utstedes når avtalen er inngått. I fal. § 19-3 fremgår også at det er "[n]år forsikringsordningen er etablert" at informasjonsplikten inntreffer.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder en kollektiv pensjonsforsikringsavtale for et enkeltpersonsforetak, der klager både er forsikringstaker og forsikret medlem. Spørsmålet er om forsikrede har rett til et høyere beregningsgrunnlag enn hva foretaket har lagt til grunn, subsidiært om foretaket er ansvarlig på avtalerettslig eller erstatningsrettslig grunnlag.

Foretaket har erkjent at det var avtalt at lønnen skulle endres til kr 900 000 i den nye avtalen. Foretaket har imidlertid i oppgjørsbrevet 18.9.22 beregnet ytelsene basert på lønnen som forsikrede hadde opplyst til Gjensidige, og som var gjeldende hos Gjensidige på flyttedato (1.5.21).

Foretaket viste til at lønnen ble endret først etter forsikrede ikke lenger var fullt arbeidsdyktig, og at det i forsikringsbeviset er opplyst:

Dersom du ved innmelding ikke er 100 % arbeidsdyktig, vil likevel ikke rett til risikoytelser inkludert innskudds- og premiefritak inntre før full arbeidsdyktighet igjen foreligger. Med full arbeidsdyktighet menes her 100 % arbeidsdyktighet i en fulltidsstilling. Tilsvarende krav om arbeidsdyktighet gjelder ved innmelding endring av dine dekninger og ved utvidelse av forsikringen.

Bestemmelsen fastsetter at det for rett til risikoytelser er et krav om 100 % arbeidsdyktighet ved innmelding, og at det samme gjelder ved endring/utvidelse av dekningen. Da de tidsnære dokumentene viser at endringen/utvidelsen først skjedde 1.5.21, tilsier dette etter nemndas syn at forsikrede ikke har rett til ytterligere utbetaling.

Foretaket har videre påberopt bestemmelsen i vilkårene pkt. 11.3.2:

11.3 Begrensninger i retten til forsikringer ved uførhet

11.3.2 Uførhet som inntreffer innen to år

Retten til uførepensjon og midlertidig uførepensjon inntreffer ikke når uførheten skyldes sykdom eller lyte som medlemmet hadde og må antas å ha kjent til ved inntredelsen i innskuddspensjonsavtalens forsikringer ved uførhet og som innen to år deretter medfører redusert inntektsevne som følge av uførhet.

For utvidelse av uførepensjonen som ikke skyldes generell lønnsforhøyelse hos bedriften, gjelder tilsvarende bestemmelse. Toårsfristen regnes da fra den dag pensjonen blir utvidet.

Dersom medlemmet før opptaket i innskuddspensjonsavtalen var med i annen avtale etter lov om foretakspensjon, lov om innskuddspensjon eller tjenestepensjonsloven, og det ikke har vært avbrudd i forsikringer ved uførhet, regnes toårs fristen fra opptaket i den nye innskuddspensjonsavtalen for den del av uførepensjonen som overstiger den uførepensjon vedkommende var sikret i den tidligere avtalen. For den resterende del regnes to-års fristen fra opptaket i den tidligere avtalen.

For medlemmer som har fått opptak i forsikring ved uførhet etter at Nordea Liv har foretatt en særskilt vurdering av helseopplysninger, gjelder ikke denne begrensningen i retten til uførepensjon for den del av

uførepensjon som var gjeldende på det tidspunktet medlemmet leverte egenerklæring om helse til Nordea Liv.

Reglene om uførhet som inntreffer innen to år gjelder tilsvarende for innskuddsfritak og premiefritak.

Karensklausulen er også inntatt forsikringsbeviset. Bestemmelsen viser at for ytelsene uførepensjon og innskuddsfritak vil medlemmet ikke ha rett til utbetaling "når uførheten skyldes sykdom eller lyte som medlemmet hadde og må antas å ha kjent til ved inntredelsen i innskuddspensjonsavtalens forsikringer ved uførhet og som innen to år deretter medfører redusert inntektsevne som følge av uførhet". I og med at forsikrede var medlem i en annen avtale etter en av de aktuelle lovene, og det ikke var avbrudd i forsikringene, "regnes toårs fristen fra opptaket i den nye innskuddspensjonsavtalen for den del av uførepensjonen som overstiger den uførepensjon vedkommende var sikret i den tidligere avtalen".

I denne saken er det skjedd en endring fra kr 99 til kr 900 000, og denne endringen vil følgelig kunne treffes av unntaksbestemmelsen. Dette da økningen vanskelig kan klassifiseres som en "generell lønnsforhøyelse".

Forsikrede har anført at unntaket ikke kommer til anvendelse, siden hun ikke var klar over og ikke hadde noen grunn til å tro at hun hadde brystkreft da pensjonsavtalen med Nordea Liv ble inngått i slutten av januar 2021. Vilklårene knytter imidlertid ikke vurderingstidspunktet til avtaleinngåelsestidspunktet, men til tidspunktet hun trådte inn i avtalen. Dette var 1.5.21, og på dette tidspunktet var det klart at hun var kjent med sykdommen som medførte uførheten.

Etter dette finner nemnda at forsikrede ikke har rett til å få beregnet uførepensjon eller innskuddsfritak basert på beløpet som overstiger kr 99.

Forsikrede har videre anført at foretaket er ansvarlig for økningen til kr 900 000, enten på et avtalerettslig eller et erstatningsrettslig grunnlag.

Forsikrede har vist til kommunikasjonen med selger og anført at foretaket har forpliktet seg til å sørge for riktig årslønn i pensjonsavtalen fra kort tid etter møte med selger. Videre anfører forsikrede at selgeren ikke på noe tidspunkt ga informasjon om at korrekt årslønn på kr 900 000 først ville gjelde fra det tidspunktet forsikringsavtalen faktisk var flyttet og at det kunne ta flere måneder.

En forsikringstaker i en kollektiv forsikringsordning deltar aktivt i administrasjonen og har etter fall. § 19-9 et kontraktsmedhjelperansvar i forholdet mellom forsikringsforetaket og de forsikrede medlemmene. Slik saken er opplyst legger nemnda til grunn at forsikrede i 2020, i egenskap av forsikringstaker og foretakseier, reduserte pensjonsgrunnlaget i avtalen med Gjensidige for å spare kostnader for foretaket. Forsikrede var således kjent med hvordan hun som foretakseier skulle administrere forsikringsordningen, og hun administrerte selv den aktuelle flyttingen av ordningen til nytt forsikringsforetak.

Etter nemndas syn må det ha vært klart for forsikrede at et foretak ikke kan endre en løpende dekning hos et annet foretak, og at selgers uttalelser må tolkes på denne bakgrunn. Videre bemerkes det at avtalen presiserer at forsikrede måtte merke seg "at avtalen vil bli opprettet med medlemsopplysninger overført i flytteoppgjøret. Husk derfor å foreta nødvendig ajourhold av pensjonsavtalen hos avgivende livselskap så snart som mulig."

Det har videre formodningen mot seg at et foretak vil inngå en avtale som gjør unntak fra sine egne vilkår, herunder karensregelen i vilklårenes pkt. 11.3.2.

Når det gjelder det nærmere innholdet i kommunikasjonen mellom forsikrede og selgeren, er dette dårlig belyst i den tidsnære dokumentasjonen, og partene er uenige i hva som er muntlig

kommunisert. Nemnda har merket seg at forsikrede først i klagen til Finansklagenemnda nevner at selger opplyste at han skulle ordne slik at det ble riktig årslønn i innskuddspensjonsavtalen, og at det ikke var noe forsikrede trengte å gjøre selv.

Slik saken er opplyst kan ikke nemnda se at forsikrede har sannsynliggjort et faktum som innebærer at foretaket er ansvarlig på et avtalerettslig eller erstatningsrettslig grunnlag. En avklaring av hva som ble kommunisert på møtet mellom partene forutsetter muntlig bevisføring, og egner seg ikke for nemndas rent skriftlige saksbehandling.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jon Einar Martinsen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).